



Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Lingüística aplicada	Código	613836003	
Titulación	Mestrado Universitario en Lingüística Aplicada (2013)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	Morales Lopez, Esperanza	Correo electrónico	e.morales.lopez@udc.es	
Profesorado	Fernandez Bernardez, Cristina	Correo electrónico	c.fernandez@udc.es	
	Morales Lopez, Esperanza		e.morales.lopez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Afianzar o coñecemento dos conceptos e metodoloxías asociados ás distintas ramas da lingüística aplicada.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecemento dos principios básicos, as técnicas fundamentais e algúns resultados destacados da investigación actual en lingüística.
A2	Capacidade para comprender a diversidade teórica e metodolóxica das escolas lingüísticas.
A3	Capacidade para distinguir e aplicar axeitadamente os distintos métodos de investigación en lingüística.
A6	Coñecemento das principais áreas da lingüística aplicada.
A7	Capacidade para aplicar os coñecementos lingüísticos adquiridos aos problemas do mundo profesional (docencia, asesoramento e mediación lingüística, tradución, lexicografía, planificación lingüística...).
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan? a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en boa medida autodirixido ou autónomo.
B6	Capacitación dos estudantes para que adquiren coñecementos lingüísticos especializados e habilidades para analizar criticamente as propostas máis relevantes no ámbito dos estudos lingüísticos.
B7	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan aos estudantes acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B8	Capacidade dos estudantes no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos, así como indicar a súa utilidade na práctica profesional e investigadora.
B9	Capacidade dos estudantes para abrir vías de investigación novidosas no ámbito dos estudos lingüísticos, dotándoas de aplicación práctica para a súa transferencia a distintos ámbitos profesionais
B10	Capacidade dos estudantes para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o máster.
C4	Desenvolvemento para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Comprensión da importancia da cultura emprendedora e coñecemento dos medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valoración crítica do coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.



C7	Asunción, como profesional e como cidadán/a, da importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valoración da importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Cofecer os conceptos básicos e as metodoloxías asociadas ás distintas ramas da lingüística aplicada.	AI1 AI2 AI3 AI6 AI7	BI1 BI2 BI3 BI4 BI5 BI6 BI7 BI9 BI10	CM4 CM5 CM6 CM7 CM8
Distinguir as principais ramas da lingüística aplicada	AI2 AI3 AI6	BI1 BI2 BI3 BI4 BI5	CM6 CM8
Xestionar e comprender as situacións comunicativas específicas: -Aplicacións psicolingüísticas -Aplicacións Sociolingüísticas -Interacción comunicativa -Industrias da lingua e tecnoloxía lingüísticas -Didáctica e aprendizaxe de linguas nun contexto multicultural e multilingüe	AI2 AI3 AI6 AI7	BI1 BI2 BI3 BI4 BI5 BI8	CM4 CM5 CM6 CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Conceptos básicos e procedementos na lingüística aplicada.	1.1. A definición de Lingüística aplicada. 1.2. O binomio investigación básica - investigación aplicada. A superación desta dicotomía. 1.3. Evolución da Lingüística aplicada no contexto das diferentes teorías lingüísticas. 1.4. A lingüística aplicada e a investigación-acción.
2. Lingüística aplicada. Principais ramas.	2.1. Lingüística aplicada a la enseñanza de linguas: L-1, L-2 y plurilingüismo. 2.2. Política y planificación lingüísticas. 2.3. Patoloxías del lenguaje y Lingüística clínica. 2.4. Análisis del discurso y mediación comunicativa.



<p>3. Didáctica e aprendizaxe de linguas nun contexto multicultural e multilingüe.</p>	<p>3.1. Un novo paradigma no ensino de linguas. Os enfoques plurais.</p> <p>3.1.1. O enfoque intercultural.</p> <p>3.1.2. A intercomprensión entre linguas da mesma familia.</p> <p>3.1.3. A didáctica integrada das linguas.</p> <p>3.1.4. A concienciación lingüística (&amp;quot;!?évail aux langues&amp;quot; ou &amp;quot;language awareness&amp;quot;).</p> <p>3.2. A competencia plurilingüe e a competencia pluricultural.</p> <p>3.2.1. O contexto europeo.</p> <p>3.2.2. Definición e características.</p> <p>3.2.3. A competencia plurilingüe.</p> <p>3.2.4. A competencia pluricultural.</p> <p>3.3. Propostas didácticas.</p>
<p>4. Aplicacións sociolingüísticas: política e planificación lingüísticas.</p>	<p>4.1. Definición de política e planificación lingüísticas.</p> <p>4.2. Planificación do corpus: codificación (escrita, gramática e léxico) e elaboración funcional.</p> <p>4.3. Planificación do estatus: selección da variedade estándar e a súa implementación.</p> <p>4.4. Perspectiva crítica da planificación lingüística.</p> <p>4.4.1. As ideoloxías lingüísticas. Definición.</p> <p>4.4.2. As ideoloxías lingüísticas en comunidades monolingües e plurilingües.</p> <p>4.4.2. Diferentes teorías no campo das ideoloxías lingüísticas: lingua e conflito, ecoloxía lingüística, a perspectiva socio-ecolóxica e comunicativa.</p> <p>4.4.3. A planificación lingüística no contexto hispanofalante: o español e as linguas indíxenas amerindias, o castelán e as outras linguas españolas peninsulares: galego, catalán e euskera. O español en contacto co portugués e o inglés.</p>
<p>5. Aplicacións psicolingüísticas: patoloxías da linguaxe e adquisición da linguaxe.</p>	<p>5.1. Desterrando prexuízos desde a lingüística da fala.</p> <p>5.2. Prisma pragmático e linguaxe disfuncional. Comunicación e efectividade.</p> <p>5.3. Enfoque lingüístico: descrición e estimación de déficit verbais.</p> <p>5.4. Perfil histórico da súa vinculación e estado actual do tema. Logopedia e Lingüística clínica.</p> <p>5.5. As patoloxías da linguaxe.</p> <p>5.5.1. Concepción das deficiencias comunicativas e modelos para afrontar o seu estudo.</p> <p>5.5.2. Clasificación das patoloxías da linguaxe. Déficits lingüísticos en idade infantil.</p> <p>5.6. Papel da Lingüística no enfoque e nos modos de abordar os trastornos de comunicación e o déficit lingüístico.</p> <p>5.7. Os tests lingüísticos de avaliación. A avaliación da fala infantil.</p> <p>5.8. O ámbito da Lingüística clínica.</p>
<p>6. Metodoloxía para a xestión de situacións comunicativas específicas.</p>	<p>6.1. O método etnográfico e a observación participante. A investigación-acción.</p> <p>6.2. Teorías discursivas relevantes para a análise das situacións comunicativas: Análise da conversa, Antropoloxía lingüística, Microsocioloxía, Sociolingüística interaccional.</p> <p>6.3. Análise do discurso desde unha perspectiva crítica.</p> <p>6.4. As relacións da análise discursiva coa retórica e a tradición argumentativa. Un exercicio de interdisciplinidade.</p>



7. Interacción comunicativa: auditorías comunicativas e mediación intercultural.	<p>7.1. Auditoría aplicada ao desenvolvemento da competencia comunicativa do representante institucional na comunicación interna e externa.</p> <p>7.2. O estudo do conflito comunicativo na relación profesional.</p> <p>7.3. Conflito comunicativo e desigualdade social.</p> <p>7.4. Os discursos corporativos.</p> <p>7.5. Mediación comunicativa nas relacións interculturais. O malentendido comunicativo.</p> <p>7.6. Auditoría comunicativa na gobernanza política: o ámbito institucional (saúde, educación e atención cidadá).</p> <p>7.7. Auditoría comunicativa, e dereitos humanos e sociais. Lingüística forense.</p>
--	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A1 A2 A3 A6 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C4 C5 C6 C7 C8	10	20	30
Traballos tutelados	A1 A2 A6 A7 B2 B3 B4	0	50	50
Lecturas	A1 A2 A3 A6 B1 B3 B5 B6 B7 B10 C4 C7 C8	0	15	15
Estudo de casos	A7 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 C4 C8	20	30	50
Atención personalizada		5	0	5

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Debates sobre as lecturas obrigatorias.
Traballos tutelados	Traballo académico sobre algún caso concreto relacionado coas disciplinas da materia.
Lecturas	Bibliografía básica sobre os distintos temas da materia, que servirán de base para as discusións dirixidas.
Estudo de casos	Análise na aula de casos empíricos de cada unha das subdisciplinas da Lingüística aplicada.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	O estudo de casos será unha compoñente fundamental na materia. O traballo tutelado requirirá necesariamente a análise de datos empíricos de calquera dos ámbitos da disciplina.
Traballos tutelados	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A7 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 C4 C8	Análise de casos diversos de cada un dos ámbitos da disciplina. Realización de exercicios breves.	30
Discusión dirixida	A1 A2 A3 A6 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C4 C5 C6 C7 C8	Lectura da bibliografía obrigatoria e participación activa no debate na aula.	10



Traballos tutelados	A1 A2 A6 A7 B2 B3 B4	Realización de dous traballos a partir das lecturas obrigatorias e a análise dun caso empírico.	60
---------------------	-------------------------	---	----

#### Observacións avaliación

- ? Cualificarase como "non presentado", na primeira oportunidade, a quen no entregue os traballos tutelados.
- ? Na segunda oportunidade, o/a estudante pode optar pola realización dun exame escrito como modo de avaliación.
- ? Valoraranse tanto o contido teórico-metodolóxico como o estilo, a capacidade argumentativa e a corrección idiomática.
- ? Os estudantes a tempo parcial con dispensa académica recoñecida realizarán actividades compensatorias dos talleres, logo de acordo coas profesoras. ? A materia poderá ser adaptada a estudantes con discapacidades e aos que non teñan un nivel de español similar ao nativo.

#### Fontes de información



## Bibliografía básica

- Appel, R. y Muysken, P. (1996). Planificación lingüística. En Bilingüismo y contacto de lenguas.. Barcelona: Ariel
- Bastardas Boada, A. (2013). Sociolinguistics: towards a complex, ecological view, en Massip-Bonet, À. y Bastardas-Boada, A. (eds.) Complexity perspectives on language, communication and society. Berlin & Heidelberg: Springer-Verlag
- Blanken, G. et al. (eds.) (1993). Linguistic disorders and pathologies. An international handbook. Berlín: Gruyter
- Byram, M. et al. (2002). Developing the intercultural dimension in language teaching. A practical introduction for teachers. Estrasburgo: Council of Europe (<http://goo.gl/i8XKp>)
- Calvet, Jean Louis y Varela, L. (2000). ¿XXIle siècle: le crépuscule des langues? Critique du discours Politico-Linguistiquement Correct?. . Estudios de Sociolingüística (Universidad de Vigo), (2)
- Calvet, Louis-Jean (2004). Por unha ecología das linguas no mundo. Santiago de Compostela: Laivento.
- Calvet, Louis-Jean (2007). As políticas lingüísticas. São Paulo: Parábola.
- Candelier, Michelier et al. (2008). MAREP (Marco de Referencia para los Enfoques Plurales de las Lenguas y de las Culturas), European Center for Modern Languages.. European Center for Modern Languages.
- Chapelle, Carol (ed.) (2012). The Encyclopedia of Applied Linguistics. London: Wiley & Sons, 10 vols.
- Cooper, Robert L. (1997). La planificación lingüística y el cambio social. Madrid: Cambridge U. P.
- Council of Europe (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. [Hay trad. en español del Inst. Cervantes]. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, David (1980). Patologías del lenguaje. Madrid, Cátedra, 1983.
- Del Valle, José (2005). ¿La lengua, patria común: Política lingüística, política exterior y el post-nacionalismo hispánico?.. <http://miradassobrelalengua.blogia.com/2007/061102-jose-del-valle-la-lengua-patria-comun-politica-li>
- D'Amico, Jack; Müller, Nicole & Ball, Martin (eds.) (2012). The Handbook of Language and Speech Disorders . London: Wiley & Blackwell.
- Diéguez Vide, Faustino & Peña Casanova, Jordi (2012). Cerebro y Lenguaje. Sintomatología neurolingüística. Buenos Aires/Madrid, Médica Panamericana.
- Fernández Pérez, Milagros (2004). ¿Lingüística aplicada?.. [http://www.liceus.com/cgi-bin/aco/ling\\_geral/index.asp](http://www.liceus.com/cgi-bin/aco/ling_geral/index.asp).
- Kaplan, Robert (2010). The Oxford Handbook of Applied Linguistics. . Oxford: Oxford University Press.
- Lacorte, Manel (coord.) (2007). Lingüística aplicada del español. Madrid, Arco Libros.
- Lechevrel, Nadège (2010). Les approches écologiques en linguistique. Enquête critique. . Lovain-La-Neuve : Bruylant-Academia, S. A.
- Marcos Marín, Francisco y Sánchez Lobato, Jesús (1991). Lingüística Aplicada. Madrid: Síntesis
- Morales López, Esperanza, Prego Vázquez, Gabriela y Domínguez Seco, Luzia (2006). El conflicto en las empresas desde el Análisis del Discurso. . Universidad de A Coruña, A Coruña.
- Morales López, Esperanza (2013). Discursos desde la empresa y desde la política. . Saarbrücken: Editorial Académica Española.
- Payrató, Luis (1998). ¿La dimensión aplicada?, ¿Lingüística y lingüísticas?, ¿El supermercado lingüístico? y ¿¡Peligro!: lingüistas trabajando?. En De profesión lingüista. Panorama de la lingüística aplicada.. Barcelona: Ariel.
- Rhea, Paul (2007). Language Disorders from Infancy through Adolescence.. St. Louis, Missouri: Elsevier
- Sánchez Lobato, Jesús y Santos Gargallo, Isabel (2005). Vademécum para la formación de profesores. Enseñar español como segunda lengua (L2)/lengua extranjera (LE). Madrid, SGEL.
- Simpson, James (ed.) (2011). The Routledge Handbook of Applied Linguistics . London: Routledge.
- Smith, Benita R. & Leinonen, Eeva (1992). Clinical Pragmatics. Unravelling the complexities of communicative failure . London/N. York, Chapman & Hall,
- Stemmer, Brigitte & Whitaker, Harry A. (eds.) (1998). Handbook of Neurolinguistics, . London/New York, Academic Press
- Larsen-Freeman, Diane y Cameron, Lynne (2008). Complex Systems and applied linguistics. Oxford: Oxford U P.
- Plaza Pust, Carolina y Morales López, Esperanza (eds.) (2008). Sign Bilingualism: Language Development, Interaction, and Maintenance in Sign Language Contact Situations.. Ámsterdam: John Benjamins
- Bargiela-Chiappini, Francesca (eds.) (2010). The handbook of business discourse. Edinburg: Edinburg U. P.
- Del Valle, José y Narvaja de Arnoux, Elvira (eds.) (2010). Ideologías lingüísticas y el español en contexto histórico. Monográfico en Spanish in Context, 7/1.

- Galdia, Marcus (2009). Legal linguistics. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Fernández Pérez, M. (1999). El enfoque pragmático en el diseño y proyección de pruebas de evaluación lingüística en edad infantil. *Pragmalingüística*, 8/9: 113-122
- Cuetos, F. (ed.) (2012). Neurociencia del lenguaje. Bases neurológicas e implicaciones clínicas. Buenos Aires / Madrid: Médica Panamericana
- Fernández Pérez, M. (2005). ¿Cómo evaluar el lenguaje infantil?, en Serra, E. y Veyrat, M. (eds.) Estudios de lingüística clínica. 4. Problemas de eficacia comunicativa. Descripción, detección, rehabilitación.. Valencia: Univ. València
- Tomasello, M. (2003). Constructing a language. A usage-based theory of language acquisition. Boston: Harvard U. P.
- Lomas, C. (2014). La educación lingüística. Barcelona: Octaedro



<b>Bibliografía complementaria</b>	Bargiela-Chiappini, Francesca (eds.) The handbook of business discourse, Edinburg U. P., Edinburg. Del Valle, José y Narvaja de Arnoux, Elvira (eds.) (2010) Ideologías lingüísticas y el español en contexto histórico, Monográfico de la revista Spanish in Context, 7/1. Galdia, Marcus (2009) Legal linguistics, Peter Lang, Frankfurt am Main. Larsen-Freeman, Diane y Cameron, Lynne (2008) Complex Systems and applied linguistics, Oxford U. P., Oxford. Plaza Pust, Carolina y Morales López, Esperanza (2008) (eds.) Sign Bilingualism: Language Development, Interaction, and Maintenance in Sign Language Contact Situations. John Benjamins, Ámsterdam.
------------------------------------	--

## Recomendacións

**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

**Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

**Materias que continúan o temario**

**Observacións**

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías